

بخشی از گزارش گروه علمی سیاست، مدیریت و روابط بین‌المللی ایران در جلسه اختتامیه همایش (۳ دی‌ماه ۱۳۸۳)

از جناب آقای دکتر علی اصغر شعردوست

به نام خدا

در محضر دوستداران فرهنگ و تمدن ایرانی برای ارائه گزارش گروه سیاست، مدیریت و روابط بین‌الملل برای این کمترین، مایه افتخار و مباهات است در جمع اهل علم و فضیلت که با تحقیق و تفحص در بطن فرهنگ متعالی ایرانی و اسلامی به روشن شدن زوایای تاریک این تمدن و فرهنگ کمک می‌نمایند. این جمع هرچند از کشورهای مختلف هستند، اما از منظری بالاتر، یقیناً جمعی ایرانی هستند و تفاوت در زبان حوزه زیست جغرافیایی، هرگز مانع و رادعی در این باب محسوب نمی‌شود. زبان اهل فرهنگ، زبان مشترکی است که مرزهای جغرافیایی و اختصاصات زبانی را درمی‌نوردد و اشتراکات روحی و معنوی و فکری به ارمغان می‌آورد. پیش از آن که گزارش کوتاه گروه را تقدیم حضور نمایم، بر خود فرض می‌دانم که مراتب سپاس خود و اعضای گروه را در این جمع به محضر ریاست محترم بنیاد ایران‌شناسی و ریاست این همایش، دانشمند فرزانه جناب آقای دکتر حبیبی تقدیم نمایم که دلبستگی و عشق به ایران و اسلام در جوی رگان این جهان بنشسته در گوشه‌ای، ساری و جاری است. در زمانه سوق‌دادن همه افکار و تمایلات بشری به سمت بهره‌گیری و رونق و سود و تولید و تجارت مادی و زمانه آهن و آتش به التذاذ معنوی و روحی روی آوردن و تمام هم و غم عمر گرانبها را در بنیان بنیادی برای جست‌وجوی حقیقت گم‌شده در ایران و فراسوی مرزها صرف کردن، از بزرگمردی این چنین برمی‌آید که ریشه در گذشته داشته و شاخسار به حال و آینده می‌کشاند. وجود پُرفروغ ایشان، سروده ابوالعلاء معری در وصف سیدمرتضی را به یاد می‌آورد که گفته است: «لو جئته لرأیت الناس فی رجلٍ والدَّهر فی ساعهٍ والارض فی دار».

اما گزارش اجمالی گروه سیاست، مدیریت و روابط بین‌الملل. در طی دو روز، چهار نشست برگزار و ۱۸ مقاله ارائه شد که ۱۰ مقاله از پژوهشگران ایرانی و ۸ مقاله از پژوهشگران خارجی بود. بحث عمده گزارش‌ها، بیان وضعیت ایران‌شناسی و زبان فارسی در گذشته، حال و پیشنهادهایی برای آینده بود. از شبه‌قاره ۳ مقاله یا گزارش، از آسیای مرکزی و قفقاز ۴ مقاله و گزارش، از اروپا ۱ گزارش که

اختصاص به فرانسه داشت و از آمریکا گزارش مؤسسه ایران‌شناسی آمریکایی را مدیر این بخش ارائه کرد.

اما پیشنهادهایی که برای رونق هرچه بیشتر ایران‌شناسی در عرصه‌های مختلف ارائه شده، به صورت مکتوب تقدیم دبیر علمی همایش شده است. نکته‌ای که در این جلسه من لازم می‌دانم بر آن تأکید بکنم و در واقع، در فرصتی که در گروه وجود داشت، به بحث گذاشته شد، موضوع تنظیم و تجمیع فهرست نسخ خطی ایرانی در کشورهای مختلف بود. گزارشی که مدیرکل آرشیو و اسناد وزارت امور خارجه در این گروه ارائه کرد، همچنین گزارش‌هایی که از چند کشور از حوزه قفقاز و آسیای مرکزی ارائه شد، نشان می‌داد که برخی نسخ خطی نادر و مهم که در سال‌های قبل در گنجینه‌ها وجود داشتند، الآن دیگر به دلایل مختلف موجود نیستند. این‌ها بخشی از حوزه تمدنی و فرهنگی ما را می‌توانند روشن نمایند یا به غنای فرهنگی ما کمک بکنند که به دلایل متعدد الآن دیگر وجود ندارند. اولین گام پیشنهادی که مورد بحث و بررسی قرار گرفت، این است که فهرست جامع نسخ خطی، اسناد، مرقعات، بعضاً مکاتبات در آرشیوهایی در کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز وجود دارد که باید فهرست این‌ها تهیه شود، حالا این کار به‌عهده چه دستگاهی در کشور ما خواهد بود، این قابل مبحث است. پیش از این در معاونت آموزشی و پژوهشی وزارت امور خارجه با حمایت‌هایی که به‌عمل آمده، در بعضی از کشورها کارهایی شروع شده و الآن متوقف است، این کار به حوزه میراث فرهنگی می‌تواند مربوط باشد، ولی به‌هرحال پیشنهاد در این گروه ارائه شده است که ما بتوانیم اولین مرحله تنظیم فهرست کامل نسخ خطی موجود را در دستور کار قرار دهیم و در قدم بعدی، برای ترتیب انتقال نسخه‌هایی یا عکس‌هایی از مواردی که نشر آن‌ها را در کشور ما لازم می‌دانیم.

امیدوارم که با توجه به این پیشنهاد از این گروه و از تعاطی افکار دانشمندانی که در این گروه حضور داشتند، بهره‌ای برای دومین همایش داشته باشیم. سپاسگزارم.